

ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง
University Students' Knowledge, Attitude and Behavior on Helmet Wearing

วสุนธรา รตโนภาส*

Wasoontara Ratanopas

อนุสรรา เป็กทอง**

Anussara Peckthong

นิชนิร ลินพล**

Nichanin Linpol

ทัศนีย์ หมอกเมฆ**

Tadsanee Mokmek

พัชนี วัชรนันท์วิศาล**

Patchanee Wtcharatawisarn

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิและตามสัดส่วน จำนวน 366 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยมีความรู้เกี่ยวกับการสวมหมวกนิรภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 70.77 มีทัศนคติต่อการสวมหมวกนิรภัยในภาพรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X} = 3.45$) และมีพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างเหมาะสม ($\bar{X} = 1.96$)

คำสำคัญ : ความรู้ / ทักษะ / พฤติกรรม / การสวมหมวกนิรภัย

ABSTRACT

This survey research aimed to investigate the university students' knowledge, attitude and behavior on helmet wearing. Samples were 366 students and sampled by accidental sampling. The study data were collected through a questionnaire and analyzed by using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The result found that the overall of helmet wearing knowledge of students were high level at 70.77%, the overall of helmet wearing attitude at uncertain level ($\bar{X} = 1.96$) and the overall of helmet wearing were quite reasonable level ($\bar{X} = 1.96$)

Keyword : Knowledge / Attitude / Behavior / Helmet Wearing

*อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

**นักศึกษาระดับปริญญาตรี โปรแกรมวิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บทนำ

อุบัติเหตุจราจรทางบกเป็นปัญหาสำคัญที่หลายคนต้องประสบโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตชุมชนเมืองหรืออาณาเขตใกล้มหาวิทยาลัยที่มีการจราจรคับคั่งซึ่งเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บและการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน อุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการใช้รถจักรยานยนต์ วิธีที่ป้องกันได้ คือ การสวมหมวกนิรภัยเพราะจะพบได้ว่าผู้ใช้รถส่วนน้อยที่ใส่หมวกนิรภัยและจากสถิติการประสบอุบัติเหตุพบว่าผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทั่วโลกคิดเป็นร้อยละ 23.00 เกิดจากรถจักรยานยนต์และระดับอายุของผู้เสียชีวิตอยู่ระหว่าง 15-44 ปี สำหรับประเทศไทยสถิติล่าสุด พบว่ามีอัตราการตายจำนวน 26,000 คน ต่อปี คิดเป็น 38 รายต่อแสนประชากร ซึ่งถือเป็นอันดับ 6 ของโลกที่มีความปลอดภัยทางถนนน้อยที่สุด และถูกจัดเป็นลำดับ 3 ของโลกที่มีอุบัติเหตุสูงสุด แม้อัตราการเสียชีวิตจะคงเดิมก็ตาม ซึ่งขัดกับพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 7) มาตรา 122 ที่บังคับให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และคนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายในขณะขับขี่และโดยสารรถจักรยานยนต์ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2553) และมีรายงานการสำรวจความรู้เรื่องการสวมหมวกนิรภัยของคนไทยในผู้ใช้รถจักรยานยนต์บนท้องถนนจำนวน 1,502,949 ราย ทั่วประเทศ 77 จังหวัด ในปี พ.ศ. 2555 โดยมูลนิธิไทยโรดส์และเครือข่ายเฝ้าระวังสถานการณ์ความปลอดภัยทางถนน (Road safety watch) พบว่าวัยรุ่นสวมหมวกนิรภัยเพียงร้อยละ 28.00 น้อยกว่าผู้ใหญ่ที่สวมหมวกนิรภัย คิดเป็นร้อยละ 49.00 (หน่วยเฝ้าระวังและสะท้อนความปลอดภัยทางถนน, 2555) จากสถิติผู้เสียชีวิตและผลสำรวจดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากลุ่มวัยรุ่นโดยเฉพาะนักศึกษาเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน อันจะนำมาซึ่งการเสียชีวิตและอันตรายต่อสุขภาพนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งนั้น เป็นนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาทั้งในจังหวัดและภูมิลำเนามาจากจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดตาก จังหวัดพิจิตร จังหวัดสุโขทัย เป็นต้น เมื่อมาเป็นนักศึกษาที่มหาวิทยาลัย นักศึกษาจะมีรถจักรยานยนต์ของตนเอง และใช้เป็นพาหนะในการเดินทางมาเรียนเพราะมีความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว และราคาไม่สูง มีการวิจัยเกี่ยวกับการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่พบว่านักศึกษาหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.30 โดยมีอายุระหว่าง 20-22 ปี โดยมากนักศึกษาเป็นเจ้าของรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 57.50 การสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษาส่วนใหญ่สวมเพียงบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 68.00 และที่ไม่เคยประสบอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 59.40 ส่วนนักศึกษาที่เคยประสบอุบัติเหตุครั้งไม่ได้สวมหมวกนิรภัยร้อยละ 56.50 ความรุนแรงที่เกิดจากการประสบอุบัติเหตุส่วนใหญ่ได้รับการบาดเจ็บเพียงเล็กน้อยมาร้อยละ 68.00 (มทิสร, 2552) มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความรู้เรื่องการสวมหมวกนิรภัยและทัศนคติ (โสภิต, 2551)

จากสิ่งที่กล่าวมาดังกล่าว ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยยังคงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายและการพัฒนาสุขภาวะและมีอยู่จำนวนจำกัดโดยเฉพาะข้อมูลของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย จึงเป็นที่มาของการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปสู่การขับเคลื่อนและกำหนดคกกิจกรรมรณรงค์กระตุ้นการสวมหมวกนิรภัยให้กับนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยศึกษาถึงความรู้ที่ครอบคลุมความรู้เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย ชนิด ประเภทการเลือกซื้อ การสวมที่ถูกรวิธี ประโยชน์และโทษของการไม่สวมหมวกนิรภัย ที่คนคิดต่อการสวมหมวกนิรภัยและพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี ในปีการศึกษา 2559 มีจำนวนทั้งหมด 5 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการและคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม โดยมีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 4,409 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2559)

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโรยามาเน (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง 366 คน และสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) จาก 5 คณะ และสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน (Proportional) และการจับฉลากรายชื่อนักศึกษาเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้ คือ แบบสอบถามความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ และเป็นแบบสอบถามประเภทปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ อายุ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ โดยให้เลือกรตอบ ใช่ กับ ไม่ใช่ ซึ่งหากตอบถูก จะได้ 1 คะแนน และหากตอบผิดจะได้ 0 คะแนน จำนวน 30 ข้อ โดยมีเกณฑ์แปลผลค่าระดับความรู้มีดังนี้
การแปลผลค่าระดับความรู้

คะแนน	ความหมาย
> 23	หมายถึง มีความรู้ในระดับมาก
18 - 23	หมายถึง มีความรู้ในระดับปานกลาง
< 18	หมายถึง มีความรู้ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 32 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน และการแปลผลระดับคะแนนเฉลี่ยดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับความสำคัญ	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
	คะแนน	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

การแปลผลค่าระดับคะแนนเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.50 – 4.49	หมายถึง เห็นด้วย
2.50 – 3.49	หมายถึง ไม่แน่ใจ
1.50 – 2.49	หมายถึง ไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.49	หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ สวมเป็นประจำ สวมบางครั้ง และไม่สวม จำนวน 15 ข้อ ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติบางครั้ง ไม่ปฏิบัติ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลคะแนนเฉลี่ยดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	ความหมาย
3	หมายถึง ปฏิบัติทุก 6-7 วันต่อสัปดาห์
2	หมายถึง ปฏิบัติทุก 1-5 วันต่อสัปดาห์
1	หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย

การแปลผลค่าระดับคะแนนเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
2.04 – 3.00	หมายถึง เหมาะสม
1.02 – 2.00	หมายถึง ค่อนข้างเหมาะสม
0.00 – 1.01	หมายถึง ไม่เหมาะสม

การหาคุณภาพ

1. นำร่างแบบสอบถามที่ผู้วิจัยร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity)

2. นำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ ทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out) กับนักศึกษาที่มีคุณลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีคอนบาร์คอัลฟา (Cronbach' alpha) โดยแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษามีค่า KR-20 เท่ากับ 0.785 แบบสอบถามทัศนคติต่อการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.691

และแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.928

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ ลักษณะข้อมูลจะเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้ระยะเวลาตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม-31 มกราคม พ.ศ. 2559 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาได้แจกแบบสอบถามและอธิบายวัตถุประสงค์ของการแจกแบบสอบถาม เพื่อขอความกรุณาในการเก็บรวบรวมกลุ่มตัวอย่าง

2. ทำการเก็บแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนต้องมีความสมบูรณ์ครบตามจำนวน 366 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปและความรู้เกี่ยวกับการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลทัศนคติต่อการสวมหมวกนิรภัยและพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	149	40.71
หญิง	217	59.29
อายุ		
18-20 ปี	223	60.93
21-23 ปี	143	39.07
ระดับการศึกษา		
ชั้นปีที่ 1	84	22.95
ชั้นปีที่ 2	117	31.97
ชั้นปีที่ 3	159	43.44
ชั้นปีที่ 4	6	1.64

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คณะที่กำลังศึกษา		
ครุศาสตร์	108	29.51
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	107	29.23
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	38	10.38
เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม	42	11.48
วิทยาการจัดการ	71	19.40
ที่พักอาศัย		
หอใน	15	4.10
บ้าน	33	9.02
หอนอก	318	86.89
รายได้ต่อเดือน		
1,000-3,000 บาท/เดือน	39	10.66
4,000-6,000 บาท/เดือน	101	27.60
7,000-9,000 บาท/เดือน	226	61.75
เหตุผลที่ท่านสวมหมวกนิรภัย		
เพื่อเข้ามาในมหาวิทยาลัย	169	46.17
เพื่อป้องกันอุบัติเหตุบนท้องถนน	179	48.91
เพื่อป้องกันแสงแดด	9	2.46
เพื่อป้องกันการเสียดับรับ	9	2.46

จากตารางที่ 1 พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาหญิงสวมหมวกนิรภัยมากกว่านักศึกษาชายคิดเป็นร้อยละ 59.29 มีอายุโดยเฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 18-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.93 กำลังศึกษาส่วนใหญ่ในระดับชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 43.44 และศึกษาอยู่คณะครุศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 29.51 ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่หอนอก คิดเป็นร้อยละ 86.89 และส่วนใหญ่มีรายได้ 7,000-9,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 61.75 เหตุผลที่สวมหมวกนิรภัย คือ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุบนท้องถนน คิดเป็นร้อยละ 48.91

ตารางที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา

ความรู้เกี่ยวกับการสวมหมวกนิรภัย	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้อยู่ในระดับมาก (> 23 คะแนน)	259	70.77
มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง (18-23 คะแนน)	100	27.32
มีความรู้อยู่ในระดับน้อย (< 18 คะแนน)	7	1.91

จากตารางที่ 2 พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการสวมหมวกนิรภัยอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 70.77

ตารางที่ 3 ทศคติต่อการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา

ข้อ	คำถาม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1.	การสวมหมวกนิรภัยเป็นการสิ้นเปลืองเงินความจำเป็น	4.40	0.87	เห็นด้วย
2.	แม้ว่าหมวกนิรภัยจะมีราคาแพงแต่ก็ควรซื้อมาใช้ในขณะที่ขับขี่รถจักรยานยนต์เพื่อความปลอดภัยของชีวิต	4.24	0.67	เห็นด้วย
3.	หมวกนิรภัยมีราคาแพงไม่คุ้มค่ากับความปลอดภัย	3.73	1.15	เห็นด้วย
4.	หมวกนิรภัยมีคุณภาพเหมาะสมกับราคา	4.02	0.70	เห็นด้วย
5.	การมีกฎหมายบังคับใช้หมวกนิรภัยเป็นผลดีต่อผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์	4.37	0.68	เห็นด้วย
6.	ควรดัดใช้หมวกนิรภัยในเวลากลางคืนที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ	3.75	1.17	เห็นด้วย
7.	คุณภาพของหมวกนิรภัย ไม่มีผลต่อการลดการบาดเจ็บ ในขณะที่เกิดอุบัติเหตุ	3.94	1.08	เห็นด้วย
8.	การใช้หมวกนิรภัยเป็นการแสดงถึงการคำนึงด้านความปลอดภัย	4.39	0.60	เห็นด้วย
9.	การไม่ใส่สายรัดคางเมื่อสวมหมวกนิรภัยจะทำให้ง่ายต่อการบาดเจ็บขณะเกิดอุบัติเหตุ	4.33	0.80	เห็นด้วย
10.	ผู้ที่สวมหมวกนิรภัยมีโอกาสได้รับบาดเจ็บน้อยกว่าผู้ที่ไม่สวมหมวกนิรภัย	1.57	0.70	ไม่เห็นด้วย
11.	การสวมหมวกนิรภัยทำให้ผมเสียทรง	4.16	2.34	เห็นด้วย
12.	การสวมหมวกนิรภัยนานๆ ทำให้คันศีรษะเป็นเชื้อรา ซึ่งเป็นสาเหตุให้ผมร่วง ศีรษะล้านได้	4.15	1.09	เห็นด้วย
13.	หมวกนิรภัยเป็นที่ต้องการของพวกมิจฉาชีพเพราะมี ราคาแพง ทำให้มีการสูญหายบ่อยครั้ง	2.91	1.16	ไม่แน่ใจ
14.	การสวมหมวกนิรภัยก่อให้เกิดอุปสรรคในการได้ยิน	4.08	1.56	เห็นด้วย
15.	ผู้ที่ไม่สวมหมวกนิรภัยมีโอกาสบาดเจ็บเท่าๆ กับผู้ที่สวมหมวกนิรภัย	4.23	1.04	เห็นด้วย
16.	การสวมหมวกนิรภัยทำให้เกิดความรู้สึกอึดอัดและน่ารำคาญ	4.16	1.31	เห็นด้วย
17.	ผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายไม่สวมหมวกนิรภัยจะได้รับการลงโทษโดยไม่มีข้อยกเว้นใดๆ	4.18	1.07	เห็นด้วย
18.	หากขับขีรถจักรยานยนต์ระยะใกล้ๆ ไม่จำเป็นต้องสวมหมวกนิรภัย	3.72	1.36	เห็นด้วย

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อ	คำถาม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
19.	การสวมหมวกนิรภัยทุกครั้งขณะขับขี่รถจักรยานยนต์ไม่ถือว่าเป็นเรื่องเสียเวลา	3.99	1.15	เห็นด้วย
20.	การสวมหมวกนิรภัยทำให้ความสามารถในการมองเห็นลดลง	3.67	1.23	เห็นด้วย
21.	หมวกนิรภัยมีขั้นตอนในการสวมใส่ที่ยุ่งยาก	4.25	0.98	เห็นด้วย
22.	การเก็บรักษาหมวกนิรภัยเป็นเรื่องยาก	4.22	1.28	เห็นด้วย
23.	หากขับขี่หรือซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ที่ขับขี่ ง่ายๆ ไม่จำเป็นต้องสวมหมวกนิรภัย	3.67	1.24	เห็นด้วย
24.	การสวมหมวกนิรภัยทุกครั้งที่ขับขี่รถจักรยานยนต์เป็นสิ่งที่จำเป็น	4.32	0.73	เห็นด้วย
25.	ควรสวมหมวกนิรภัยในขณะขับขี่รถจักรยานยนต์เพราะสามารถป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดอันตรายกับศีรษะได้	4.34	0.69	เห็นด้วย
26.	ควรสวมหมวกนิรภัยเฉพาะช่วงที่มีการตั้งด่านของเจ้าหน้าที่ตำรวจและปรับลงโทษตามกฎหมายเท่านั้น	3.03	1.48	ไม่แน่ใจ
27.	การสวมหมวกนิรภัยเป็นการแสดงถึงความกลัวการเกิดอุบัติเหตุ	2.41	1.34	ไม่เห็นด้วย
28.	หมวกนิรภัยเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการปิดบังใบหน้าเพื่อใช้ในการก่อเหตุ อาชญากรรม	2.39	1.16	ไม่เห็นด้วย
29.	เมื่อสวมหมวกนิรภัยในขณะขับขี่รถจักรยานยนต์แล้วทำให้รู้สึกมั่นใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์มากขึ้น	4.07	2.88	เห็นด้วย
30.	การสวมหมวกนิรภัยช่วยลดความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นกับศีรษะและสมองในขณะเกิดอุบัติเหตุได้	4.33	0.86	เห็นด้วย
31.	ไม่มีความจำเป็นต้องสวมหมวกนิรภัย หากมีการ ระมัดระวังตนเองดี ในการขับขี่รถจักรยานยนต์	3.69	1.33	เห็นด้วย
32.	หมวกนิรภัยสามารถซื้อมาสวมใส่ได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงมาตรฐาน (มอก.)	2.50	1.44	ไม่แน่ใจ
	รวม	3.45	0.91	ไม่แน่ใจ

จากตารางที่ 3 พบว่าในภาพรวมนักศึกษาที่มีทัศนคติต่อการสวมหมวกนิรภัยอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกของทัศนคติต่อการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา ได้แก่ ข้อ 1 การสวมหมวกนิรภัยเป็นการสิ้นเปลืองเงินความจำเป็น ($\bar{X} = 4.40$) ข้อ 8 การใช้หมวกนิรภัยเป็นการแสดงถึงการคำนึงด้านความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.39$) ข้อ 5 การมีกฎหมายบังคับใช้หมวกนิรภัยเป็นผลดีต่อผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ ($\bar{X} = 4.37$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นใน 3 ลำดับสุดท้าย ได้แก่ ข้อ 10 ผู้ที่สวมหมวกนิรภัยมีโอกาสได้รับบาดเจ็บน้อยกว่าผู้ที่ไม่สวมหมวกนิรภัย ($\bar{X} = 1.57$) ข้อ 28

หมวกนิรภัยเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการปิดบังใบหน้าเพื่อใช้ในการก่อเหตุ อาชญากรรม ($\bar{X} = 2.39$) ข้อ 27 การสวมหมวกนิรภัยเป็นการแสดงถึงความกลัวการเกิดอุบัติเหตุ ($\bar{X} = 2.41$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา

ข้อ	คำถาม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1.	ท่านจะสวมหมวกนิรภัยก็ต่อเมื่อท่านเป็นผู้ซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์เท่านั้น	1.97	0.77	ค่อนข้างเหมาะสม
2.	ท่านจะสวมหมวกนิรภัยก็ต่อเมื่อท่านเป็นผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์เท่านั้น	2.04	0.75	เหมาะสม
3.	ท่านจะสวมหมวกนิรภัยทุกครั้งเมื่อขับขี่รถจักรยานยนต์ไปในระยะทางที่ไกล	2.28	0.50	เหมาะสม
4.	ท่านจะสวมหมวกนิรภัยทุกครั้งเมื่อขับขี่รถจักรยานยนต์ไปในระยะทางที่ไกล	2.46	0.53	เหมาะสม
5.	ท่านจะสวมหมวกนิรภัยเมื่อพบเส้นทางมีการจราจรหนาแน่นเท่านั้น	2.42	1.71	เหมาะสม
6.	ท่านจะสวมหมวกนิรภัยทุกครั้งเมื่อพบว่าการจราจรบนท้องถนนไม่หนาแน่น	2.39	0.61	เหมาะสม
7.	ท่านจะสวมหมวกนิรภัยเมื่อสภาวะร่างกายท่านไม่สมบูรณ์ เช่น มีความเหน็ดเหนื่อย เมื่อยล้า	2.03	0.74	ค่อนข้างเหมาะสม
8.	ท่านจะสวมหมวกนิรภัยเมื่อท่านต้องเดินทางในขณะที่ฝนตก	2.27	0.76	เหมาะสม
9.	ท่านจะสวมหมวกนิรภัยเมื่อท่านเดินทางในช่วงกลางคืน	2.25	0.71	เหมาะสม
10.	ท่านจะสวมหมวกนิรภัยแม้ในช่วงเวลารีบเร่ง หรือเวลาเร่งด่วน	2.16	0.70	เหมาะสม
11.	ท่านคาดสายรัดคางให้แน่นพอดีกับศีรษะเมื่อสวมหมวกนิรภัยแล้ว	2.39	0.54	เหมาะสม
12.	ท่านเลือกหมวกนิรภัยที่พอดีกับศีรษะไว้ก่อนเพื่อไม่ให้รู้สึกรำคาญ	2.42	0.50	เหมาะสม
13.	ท่านมีการตรวจสอบหมวกนิรภัยว่าอยู่ในสภาพที่ดีก่อนนำมาสวมใส่	2.32	0.57	เหมาะสม
14.	ท่านมีการเก็บหมวกนิรภัยไว้หน้ารถจักรยานยนต์	2.21	0.60	เหมาะสม
15.	ท่านทำความสะอาดหมวกนิรภัยให้พร้อมใช้อยู่เสมอ	1.96	0.63	ค่อนข้างเหมาะสม
	รวม	1.96	0.61	ค่อนข้างเหมาะสม

จากตารางที่ 4 พบว่าพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างเหมาะสม ($\bar{X} = 1.96$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกของพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษา ได้แก่ ท่านจะสวมหมวกนิรภัยทุกครั้งเมื่อขับขี่รถจักรยานยนต์ไปในระยะทางที่ไกล ($\bar{X} = 2.46$) ข้อ 5 ท่านจะสวมหมวกนิรภัยเมื่อพบเส้นทางมีการจราจรหนาแน่นเท่านั้นและ ข้อ 12 ท่านเลือก

หมวกนิรภัยที่พอดีกับศีรษะไว้ก่อนเพื่อไม่ให้รู้สึกรำคาญ ($\bar{X} = 2.42$) ตามลำดับ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นใน 3 ลำดับสุดท้าย ได้แก่ ข้อ 15 ท่านทำความสะอาดหมวกนิรภัยให้พร้อมใ้ใช้อยู่เสมอ ($\bar{X} = 1.96$) ข้อ 1 ท่านจะสวมหมวกนิรภัยก็ต่อเมื่อท่านเป็นผู้ซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์เท่านั้น ($\bar{X} = 1.97$) ข้อ 7 ท่านจะสวมหมวกนิรภัยเมื่อสภาวะร่างกายท่านไม่สมบูรณ์ เช่น มีความเหน็ดเหนื่อย เมื่อยล้า ($\bar{X} = 2.03$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ที่อยู่ในระดับมากถึงร้อยละ 70.77 เนื่องมาจากช่วงปี 2559 มหาวิทยาลัยแห่งนี้มีโครงการรณรงค์ขับขี่ปลอดภัยในการขี่จักรยานยนต์ให้กับนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีระดับความรู้ระดับดังกล่าว ซึ่งผลวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลวิจัยของจूरรัตน์ (2549) ที่พบว่าระดับความรู้ของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 93.75 แต่นักศึกษาทุกคนมีความรู้ว่าหากสวมหมวกที่ป้องกันและลดการกระแทกที่ศีรษะจากอุบัติเหตุขณะขับขี่รถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 100 และสอดคล้องกับผลวิจัยของจำนง, ศศิธร, จุฑารัตน์ และอัญธิกา (2553) โดยพบว่าความรู้เกี่ยวกับการสวมหมวกนิรภัยมากกว่ากลุ่มที่ไม่มีใบอนุญาตขับขี่ เนื่องจากมีการรณรงค์การขับขี่ปลอดภัยในมหาวิทยาลัยเช่นเดียวกัน สำหรับเหตุในการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง พบว่าส่วนใหญ่สวมหมวกนิรภัยเพื่อป้องกันอุบัติเหตุบนท้องถนน คิดเป็นร้อยละ 48.90 ซึ่งแตกต่างกับผลวิจัยของจूरรัตน์ (2549) ที่พบว่าเหตุในการสวมหมวกนิรภัยนักศึกษาส่วนใหญ่เนื่องจากกลัวตำรวจจับคิดเป็น คิดเป็นร้อยละ 54.69

ทัศนคติต่อการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X} = 3.45$) ซึ่งแตกต่างกับผลวิจัยของซูปีตะห์, แมกกีลือสง และรอเียะ (2552) ที่พบว่าในภาพรวมทัศนคติของนักศึกษาตอนนโยบายขับขี่ปลอดภัยเปิดไฟใส่หมวกขณะขับขี่รถจักรยานยนต์อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.34$) นักศึกษามีทัศนคติเห็นด้วยในด้านความปลอดภัย และจूरรัตน์ (2549) ที่พบว่าระดับทัศนคติต่อการสวมหมวกนิรภัย กฎหมายหมวกนิรภัยและการบังคับใช้กฎหมายหมวกนิรภัยตำรวจโดยรวมของนักศึกษาอยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 56.25 การที่ภาพรวมของทัศนคติต่อการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษาอยู่ในระดับไม่แน่ใจอาจเป็นเพราะโครงการรณรงค์ของมหาวิทยาลัยเพิ่งเริ่มดำเนินการและอาจยังไม่เห็นถึงความจำเป็นของการใส่หมวกที่แท้จริงเพราะจากผลการวิจัย มีความคิดเห็นว่าการสวมหมวกนิรภัยเป็นการสิ้นเปลืองเกินความจำเป็น ($\bar{X} = 4.40$) แต่มีแนวโน้มของความคิดเห็นในด้านบวกต่อการสวมหมวกนิรภัย กล่าวคือนักศึกษาเห็นด้วยว่าการใช้หมวกนิรภัยเป็นการแสดงถึงการคำนึงด้านความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.39$) ซึ่งเป็นความคิดเห็นของนักศึกษาที่รองลงมา

พฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างเหมาะสม ($\bar{X} = 1.96$) ซึ่งผลการวิจัยแตกต่างจากผลวิจัยของบรรจง และอุทัยวรรณ (2554) ที่พบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการใช้หมวกนิรภัย และการเลือกซื้อหมวกนิรภัย อยู่ในระดับปานกลาง และพบปัญหาในการใช้หมวกนิรภัยอยู่ในระดับปานกลางเพราะว่าหมวกนิรภัยแล้วทำให้มองเห็นไม่ชัด ทำให้ผมเสียทรง และไม่สะดวกในการพกพา และผลวิจัยแตกต่างจากจूरรัตน์ (2549) ที่พบว่าระดับการปฏิบัติในการหมวกนิรภัยโดยรวมในระดับปานกลาง ร้อยละ 70.00 และมักสวมใส่หมวกนิรภัยเมื่อในการขับขี่หรือโดยสารระยะไกล (มากกว่า 5 กิโลเมตร) นอกเขตมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 98.76

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณโปรแกรมวิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ที่มีส่วนในการสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎีกา, สำนักงานคณะกรรมการ. (2553). พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. [Online]. Available : <http://web.krisdika.go.th/data/law/lar2/%update.pdf> [2559, พฤศจิกายน 22].
- จूरรัตน์ คาอินทร์. (2549). พฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สารนิพนธ์สาธารณสุขบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จำนง ณะภพ และตนอื่นๆ. (2553). ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. วารสารความปลอดภัยและสุขภาพ, 3(12), 20-29.
- ชูไพบะห์ หะยีมะ, แมกกีอัสโล สง มากะ และรอเยาะ เจ๊ะนุ้. (2552). การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ต่อนโยบายขับขี่ปลอดภัยเปิดไฟใส่หมวกขณะขับขี่รถจักรยานยนต์. บทความวิจัย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, 9(14), 96-105.
- ณัฐพัชร์ วงศ์ธรรมมา. (2551). ความรู้ และพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของผู้ใช้รถจักรยานยนต์ : ศึกษากรณีผู้ใช้รถจักรยานยนต์ ในเขตพื้นที่ตำรวจนครบาลจะเข้้น้อย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บรรจง พลไชย และอุทัยวรรณ สุกิมานิล. (2555). การศึกษาพฤติกรรมและปัญหาการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยนครพนม. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 5(1), หน้า 45-54.
- มหิศร ประภาสะโนบล. (2552). ศึกษาพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของนักศึกษาภาคปกติมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, สำนัก. (2559). จำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนแต่ละภาคเรียน. [Online]. Available : <https://reg.kpru.ac.th/regkpru/> [2559, มกราคม 9].
- โสภิต สุวรรณเวลา. (2551). ความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติในการสวมหมวกนิรภัยของเยาวชนในจังหวัดตรัง. การศึกษาอิสระทางสาธารณสุข มหาวิทยาลัยบูรพา.
- หน่วยเฝ้าระวังสะท้อนความปลอดภัยทางท้องถนน. (2555). รณรงค์สวมหมวกนิรภัย 100 เปอร์เซ็นต์. [Online]. Available on : <http://trso.thairoads.org/statistic/risk/detail/5068> [2559, พฤศจิกายน 22].